

Jan Weiss (1892 – 1972): Dům o tisíci patrech (1929)

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo děje; 2. Hlavní postavy a jejich charakteristika; 3. Námět, témata, hlavní motivy; 4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

A znenadání — dvířka se otevírají. Ne jedna, ale bezpočet dvířek se objevuje v kouli — hustě vedle sebe a v nedohledných řadách za sebou. A ze všech vystupují obři, svlečení do půl těla a s červenou šerpou kolem pasu. Všichni se sobě podobají. Mají maličkou hlavu na chlupatém trupu a přes nahé rameno přehozenou síť. Milión obrů sem táhne jakoby z mořských hlubin.

Brok skočí k jedněm dvířkám, provázen ostrým ječením signálu. Naráží na oblou hladinu. — Vtom všechna dvířka zmizí, obrové vkročí do koule a zatočí síť nad hlavou. Jejich pohyby se netvorně zkreslují, tváře se komolí a protahují v nekonečných řetězech. Milión sítí se po něm napřahuje ze všech stran. Nastává šílená honba v kouli. Brok prchá, klouzá, uhýbá se, přeskakuje, naráží do stěn. Ale každý jeho krok je již předem zrazen celému peklu zdeformovaných nestvůr.

A přece odmyslíš-li si klamné odrazy zrcadel, je to pouze jediný muž, tančící v ohraničeném prostoru se svou sítí. — Ale prokleté zvonky pod nohama Brokovy má vřeští neúprosně: Tu jsem! Tu jsem! A podle zvonků řídí obr svůj lov. Síť poletuje Brokovi nad hlavou a věší se mu na paty stále dotěrněji. Nelze, nelze již uniknout! Však zadarmo se nevzdám... rána do prsou, do tváře, kopanec do břicha... ale jeho noha odskakuje od těla obrova jako míč od stěny.

Uštván šílenou honbou, klesá konečně uprostřed zrcadel. Široká síť ho přikrývá... Svírá se nad ním vždy těsněji, tvrdé lano ho poutá do kozelce. Víčka se mu svírají úžasným tlakem provazu. A v očích se pomalu stmívá...

Ještě vidí Brok malé okénko, jež se otevírá na vrcholku kopule. V něm se objeví tvář. Ohydný, žlutý obličej, rezavá bradka, rozštěpená ve dva provazce, místo nosu dvě černé dírky mezi tvářemi, spodní ret, černý a vyprahlý, visí odchlíple, jako by uhníval.

II. Nebeletristický text:

A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;

B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Kulová zrcadla

V praxi se kromě rovinných zrcadel používají zakřivená zrcadla, která na rozdíl od rovinných zrcadel mohou měnit velikost obrazu. Nejjednoduššími zakřivenými zrcadly jsou kulová zrcadla, kdy je odrazná vrstva nanášena na části povrchu koule. Je-li nanášena z vnitřní strany, pak toto zrcadlo nazýváme duté (= konkávní), je-li z vnější strany, pak vypuklé (= konvexní).